HE 71/2023 vp
Ilmastoasiantuntija Anna Ikonen
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
YmV 14.11.2023

Asia: HE 71/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle päästökauppalaiksi sekä laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2 ja 33 §:n muuttamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

Biopolttoaineita käyttävät laitokset

Metsäteollisuuden laitosten siirtyminen taakanjakosektorille vaikuttaa taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen. On varmistettava, että päästöohjaus fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseksi myös metsäteollisuudessa säilyy vahvana. Lisäksi nämä laitokset ovat merkittäviä biogeenisen ilmastoa kuumentavan hiilidioksidin lähteitä, mikä vaikuttaa maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

Jätteenpoltto

Jätteenpoltto tulisi sisällyttää päästökauppaan jo nyt. Taakanjakosektorin jätteenpolton päästöt ovat kasvaneet yhdyskuntajätteen energiahyödyntämisen lisääntymisen myötä, mikä on jätehierarkian vastaista. Jätteenpoltton siirtäminen päästökauppaan on tarpeellista, jotta jätteenpolton ilmastopäästöt saadaan hintaohjauksen piiriin.

Jätehuollon saralla on kirittävää, sillä Suomi ei ole saavuttanut EU:n jätepolitiikan tavoitteita. Komissio on ehdottanut Suomelle toimia kierrätysasteen kasvattamiseksi. Sen mukaan erityisesti biojätteen ja muovin keräystä ja kierrätystä tulisi lisätä. Myös jätteen määrää pitäisi vähentää uudelleenkäyttöä lisäämällä. Komissio myös ehdottaa kierrätyksen lisäämiseksi taloudellisia ohjauskeinoja, kuten jätteenpolton verottamista tai muuta maksua polttoon päätyvälle jätteelle. Lisäksi uusien jätettä polttavien laitosten rakentaminen tulisi estää. Tällä hetkellä suomalaisten jätteenpolttolaitosten jätteen tarve ylittää kotimaisesti tarjolla olevan jätteen määrän ja jätettä tuodaan mm. Italiasta. CCS/CCSU menetelmät eivät myöskään ole jätehierarkian mukaisia, ja lisäksi niihin liittyy teknisiä, taloudellisia ja ympäristöllisiä epävarmuuksia. Jätehuollon päästövähennyksiä on haettava ensisijaisesti noudattamalla jätehierarkiaa ja kehittämällä kiertotaloustoimintaa.

Meriliikenne

Päästökaupan laajeneminen meriliikenteeseen on Luonnonsuojeluliiton mielestä positiivista. Emme kuitenkaan kannata saaripoikkeuksen käyttöönottoa, sillä sen soveltaminen vähentää taloudellisia

kannustimia vähentää päästöjä. Saaripoikkeama on voimassa vuoteen 2031 ja se on pitkä aika, kun päästöjä tulisi vähentää tällä vuosikymmenellä. Ottaen huomioon, että meriliikenne kulkee lähes sata prosenttisesti fossiilisilla polttoaineilla, ylimääräiset joustot hidastavata tarpeettomasti fossiilisista polttoaineista luopumisen välttämättömiä muutoksia, joita meriliikenteessä on tehtävä.

Lentoliikenne

Lentoliikenteen päästöoikeuksien ilmaisjaon vähittäinen päättyminen on positiivista.

Uusi fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa

Odotamme tätä mielenkiinnolla. Tieliikenteen päästöohjauksen vahvistaminen on tarpeen, sillä päästökehitys on uuden ilmastovuosikertomuksen perusteella ollut huolestuttava. Hallituksen tulisi valmistella myös hiiliosingon tapaista järjestelmää, joka voidaan ottaa tarvittaessa käyttöön mikäli päästöohjauksen vahvistaminen kohdistuu kohtuuttomasti joihinkin ihmisryhmiin. Talouspolitiikan arviointineuvoston tuoreessa taustaraportissa tasapalautusta pidetään tehokkaimpana tapana kompensoida nousevien päästöverojen vaikutuksia.

Turpeen polton lopettaminen

Ilmastopaneelin suositusten mukaisesti energiaturpeen poltto tulisi kieltää lailla. Päästökauppa on päästöoikeuksien korkean hinnan myötä ohjannut siirtymää pois fossiilisista polttoaineista ja vähentänyt enerigaturpeen polttamista Suomessa. Olisi kuitenkin parempi päättää energiaturpeen polton kieltämisestä, jotta voidaan välttää epäselvyydet, jos päästöoikeuksien hinta ei tulevaisuudessa pysy tarpeeksi ohjaavana.

Lisätietoja:
Hanna Aho, ilmastoasiantuntija, hanna.aho@sll.fi, p. 040 628 9495
Anna Ikonen, ilmastoasiantuntija, anna.ikonen@sll.fi, p. 044 491 4269